

Sz.P.
Andrzej Duda
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

W ubiegłym roku dwukrotnie skorzystał Pan z prawa weta, odmawiając podpisania ustaw, które przyznawały bezprecedensowe uprawnienia kuratorom oświaty.

Kiedy w grudniu uzasadniał Pan swoją decyzję o zawetowaniu ustawy, znanej jako „Lex Czarnek 2.0”, **przypomniał Pan w swoim wystąpieniu, że** „nie było wystąpienia publicznego”, a „projekt był przedłożeniem poselskim, co w oczywisty sposób ograniczyło proces konsultacji społecznych [...] i w istocie szerokich konsultacji społecznych nie było”.

W czerwcu 2023 roku do Sejmu trafił projekt poselski, powielający część rozwiązań znanych z ustaw, które już Pan zawetował. **Przepisy pozwalające kuratorom m.in. na zamykanie szkół niepublicznych nie tylko nie zostały skonsultowane ze stroną społeczną**, ale zostały „ukryte” w akcie prawnym zmieniającym w sumie aż kilkanaście ustaw, co dodatkowo utrudniło zapoznanie się z treścią planowanych zmian.

Ustawa o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, została przyjęta przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lipca, mimo głośnego sprzeciwu organizacji oświatowych, w tym Społecznego Towarzystwa Oświatowego.

Nasze zastrzeżenia dotyczą przede wszystkim regulacji, w myśl których:

- w razie kontroli w szkole, termin realizacji zaleceń pokontrolnych będzie określany przez organ nadzoru; termin maksymalny wynosi 30 dni, czas minimalny nie został w ustawie określony, co w praktyce oznacza, że organ będzie uprawniony do wskazania dowolnie krótkiego terminu, także takiego, którego szkoła nie będzie w stanie dotrzymać;
- szkoła niepubliczna będzie mogła zostać skreślona z ewidencji – co jest równoznaczne z jej likwidacją – jeśli nie umożliwi kontroli w terminie 7 dni.

W świetle uchwalonych przepisów, organ nadzoru może doprowadzić do likwidacji szkoły niepublicznej w krótkim czasie, także w trakcie roku szkolnego, **stawiając w bardzo trudnym położeniu uczniów oraz ich rodziców**, którzy w razie zamknięcia placówki zostaną zmuszeni do pilnego poszukiwania nowej szkoły.

W uzasadnieniu do projektu czytamy, że rozwiązania proponowane w ustawie pozwolą organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny „skutecznie reagować na napotykaną problemy uniemożliwiające wykonanie czynności nadzoru pedagogicznego w niepublicznej szkole lub placówce.” Kiedy w czerwcu 2021 roku te same regulacje zostały zaproponowane po raz pierwszy – w projekcie złożonym przez Ministerstwo Edukacji i Nauki –

projektodawca przyznał, że „uniemożliwienie przeprowadzenia w szkole lub placówce niepublicznej czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nie jest częstym zjawiskiem”.

Czy problem jest zatem tak poważny, że uzasadnia przyjęcie rozwiązań, które mogą doprowadzić do likwidacji każdej szkoły niepublicznej?

Uważamy, że potencjalne konsekwencje dla uczniów, rodziców i osób zatrudnionych w szkołach pozostają **w rażącej dysproporcji** do problemu, który ustawa rzekomo ma rozwiązać. Możliwość likwidacji szkół w takim trybie podważy zaufanie do instytucji publicznych, które **pod pozorem ochrony obywateli, wprowadzą w ich życie chaos i niepewność.**

Warto przy tym zauważyć, że tak drastyczne metody postępowania przewidziano tylko w odniesieniu do szkół niepublicznych. Różnicowanie położenia publicznych i niepublicznych placówek – a tym samym członków szkolnych społeczności – jest niezrozumiałe i **godzi w konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa.**

Zważywszy:

- tryb procedowania przytaczanych przez nas przepisów – w tym brak zainteresowania projektodawcy głosem strony społecznej, mimo społecznie istotnych konsekwencji proponowanych regulacji,
- poważne i trudne do zaakceptowania konsekwencje stosowania wspomnianych przepisów przez kuratorów, w tym zwłaszcza możliwą likwidację szkół w trakcie roku szkolnego,
- niezrozumiałe i nieuzasadnione różnicowanie położenia obywateli, do którego doprowadzi uchwalenie omawianych regulacji,

kategorycznie domagamy się zawetowania przedmiotowej ustawy.

W imieniu Zarządu Głównego STO,

Zygmunt Puchalski



Prezes Społecznego Towarzystwa Oświatowego